

Hora je zelená a řeka teče

MUKYONG JDPSN (ROLAND WÖHRLE-CHON)

Jednou se naproti mně posadil starší muž. Podivně zapáchal. Cestující vedle něj si raději přesedli. Já jsem však zůstal na svém místě. Muž popíjel z láhve vysokoprocentního alkoholu a potom mi z ní nabídnul. Zdvorně jsem odmítl. Bylo zřejmé, že muž je osamělý a vyhledává kontakt. Začal vyprávět. Dozvěděl jsem se, že nemá žádný domov. Dříve však měl dokonce práci a ženu, kterou miloval. A tady ve městě jsou prý někde jeho děti, které již dlouho neviděl. Jednoho dne se však všechno změnilo... Naslouchal jsem mu, položil mu pár otázek. Svými nemotornými pohyby prstů a rukou mi předváděl své kouzelnické umění. Je to prý jeho koníček. „Je důležité mít nějaký koníček!“ říkal každému, kdo nastoupil do tramvaje. Chtěl jet do Schönefeldu, ale to teď vlastně bylo jedno. Jel potom se mnou dál až k mojí zastávce. Před tím než jsem vystoupil, přátelsky jsme se rozloučili. Zpozoroval jsem na sobě, že ho obdivuji za jeho bezstarostnost. Je to člověk jako každý jiný se svým příběhem, se svými touhami a plány, se svým pláčem i smíchem.

Co je to být člověkem? Všichni říkáme „Já“. Ale rozumí někdo tomuto Já? V přírodě má vše svůj úkol. Tygr, had, květina, všichni rozumí své práci. Jen člověk jakoby nevěděl, proč přišel na tento svět - a tak pořád hledáme: sebe sama, naše předurčení nebo naplnění; všeobecně platná pravidla a normy: zákony, možnosti a původ; a stále znovu hledáme význam života a umírání, vysvětlení, smysl a lásku – každý svým vlastním způsobem. Někteří chtějí změnit svět. Někteří se starají jen o zábavu a konzum. Někteří z nás se spokojí jen s hezkými slovy nebo vědeckými teoriemi. Někteří se zamilují do hledání a zůstanou hledači. Někteří zapomenou, co je přimělo k hledání a co chtěli hledat. A jiní zase nechtějí nic. Kdyby tu nebyla taková připoutanost k jídlu, spánku, penězům slávě, sexu, k věcem, které nás vplétají zpět do života, které se týkají nás všech. Věci, kterými opět začíná naše dotazování a hledání... Jeden moudrý člověk kdysi řekl: „Hora je horou a řeka je řekou.“ To je bezpochyby pravda. Jasně zrcadlení skutečnosti. Ale jak se to stane? Jak to funguje a co znamená prožít tuto pravdu každodenním konáním?

Stačí říct: „Meloun je melounem?“ Když chce člověk vědět, co je meloun, potom musí vzít nůž, kousek melounu si uříznout a sníst: Aaaah, báječné – tak to je meloun.

Kousnout, poslouchat, jednoduše udělat to, co je nutné! Musíme dosáhnout sebe sama, svého skutečného Já v tomto konkrétním momentě. To se podaří jen tehdy, když nevytváříme dobré a zlé, ani žádné mám rád a nemám rád. Potom je hora horou a řeka řekou. V okamžiku, kdy se vrátíme ke svému Já, poznáme: „Vše už je dokonalé, tak co by mohlo chybět?“ Pokud je tento okamžik jasný a ten příští také, potom bude náš život také jasný. Situace, náš vztah k situaci a naše konání. Život a konání jdou ruku v ruce s pravdou. Vnitřní a vnější se stane jedním. Potom hora není jen horou a řeka není jen

řekou, nýbrž čisté zrcadlení skutečnosti v nás: „Hora je zelená a řeka teče.“ Podobně: když potkáme člověka, který je v nouzi, potom se snažíme mu pomoci. V zenu to nazýváme velkým soucitem nebo velkou cestou bódhisattvy. „S obnaženou hrudí, bosý přichází mezi lidi. Celý špinavý a umouněný od popela, usmívá se od ucha k uchu. Bez pomoci mystických sil přiměl suché stromy, aby kvetly.

Mít otevřenou náruč pro lidi a dělat, co je potřeba, pomáhat potřebným. Bódhisattva přešel z velkého Ne do velkého Ano, a tak překonal všechny překážky. V bytí bódhisattvy se vše spojilo a vše se stalo živým. Hora je zelená a řeka teče, je vyjádřením velké lásky, velkého soucitu a velké cesty bódhisattvy. Znamená to bytí v přítomnosti, bytí s ostatními a bytí pro druhé.

Velký soucit nenacházíme jen v životopise Buddhy, Ježíše, Gándhího nebo Matky Terezy a mnohých dalších, jejichž jména tu nemůžeme jmenovat. Velký soucit je v každém z nás. Můžeme se dostat do podmínek, které nás postaví do situace, kdy beze strachu, otevřeně a empaticky přijmeme svět s otevřenou náručí.

Věnujeme se zenovému cvičení, abychom objevili náš potenciál, který pomůže zachránit všechny bytosti před utrpením. Cítících bytostí je bezpočet a my slibujeme, že je prostřednictvím všudypřítomné pravdy zachráníme. Sebeklamy jsou ustavičné, slibujeme všechny prohlédnout. Učení jsou nekonečná, slibujeme všechna poznat. Buddhova cesta je nepochopitelná, slibujeme jí dosáhnout. Prostřednictvím hledání pravdy, vzdání se nevědomosti a jejího překonávání vnášíme zpět do našeho života zářivou zkušenost pravdy. Pochopíme pak, že existuje nepřetržitě bez závislosti na ničem a vše je takové, jaké je: „Hora je zelená a řeka teče.“

Jednoho dne byl v klášteře velký nepokoj: Mniši východního křídla se hádali s mnichy západního křídla o kočku. „To je naše kočka!“ „Ne, je naše, my ji každý den krmíme!“ Tak to šlo dál a dál. Než k nim přišel mistr Nam Cheon. Vzal kočku a zvedl ji do výšky. V druhé ruce držel nůž. Zvolal: Mniši! Dejte mi jedno slovo a ta kočka bude žít!“ Mniši nemohli přijít na to slovo, a tak kočka zemřela. (14. brána Wu-Men Kuanu)

Jak můžete zachránit tu kočku?

Zenová zkušenost se musí spojit s moudrostí, aby se projevila v našem konání. Potom můžeme zachránit kočku. Mistr Nam Cheon až do dnešního dne zvedá ruku a praví: „Dejte mi jedno slovo!“

– Přeložila Barbora Stojaspalová